

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Освітня програма	8205 Екологія та охорона навколишнього середовища
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	101 Екологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	8205
Назва ОП	Екологія та охорона навколишнього середовища
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Лисиця Андрій Валерійович, Слюсарчук Дарія Олегівна, Бахарєв Володимир Сергійович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	05.02.2024 р. – 07.02.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/71332>

Програма візиту експертної групи <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/71705>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-професійна програма (далі - ОП) “Екологія та охорона навколишнього середовища” (далі - ЕОНС) першого (бакалаврського) освітнього рівня має чіткі, зрозумілі та досяжні цілі, які задовільно корелюють з місією та візією ДВНЗ Ужгородський національний університет (далі - УжНУ). Структура та зміст освітньо-професійної програми відповідає вимогам стандарту вищої освіти, вимогам ринку праці, галузевому аспекту, регіональним потребам та особливостям, досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм, а також сучасним викликам, які пов’язані з невизначеністю умов, яку спровоковано збройною агресією проти нашої країни. Процедури вступу та визнання результатів навчання, в цілому, є доступними та зрозумілими. Система навчання та викладання за освітньо-професійною програмою забезпечують досягнення цілей та програмних результатів навчання (далі - ПРН). Студентоцентричний підхід в освітньому процесі ЗВО ефективно реалізується за рахунок адекватної системи формування індивідуальної освітньої траєкторії. ЗВО активно сприяє поєднанню навчання і досліджень. Під час реалізації ОП УжНУ активно впроваджує норми академічної доброчесності, що підтверджено відповідними документами та спілкуванням у фокус-групах. Процедури конкурсного добору викладачів є достатньо прозорими і дають можливість забезпечити належний рівень професіоналізму науково-педагогічних працівників. Проте публікаційна активність ряду НПП залишається низькою. Регулярно проводиться інтерв’ювання, опитування серед роботодавців щодо впливу цільових результатів навчання на ефективність роботи в УжНУ. ЗВО залучає до роботи висококваліфікованих представників роботодавців та сприяє підвищенню кваліфікації НПП. Освітнє середовище є безпечним та достатньо комфортним, враховуючи потреби людей з обмеженими можливостями. Залучені матеріальні ресурси дозволяють досягти визначених програмних результатів навчання та забезпечити інтеграцію навчання та наукових досліджень. Здобувачі освіти на достатньому рівні забезпечені консультаційною, соціальною та психологічною підтримкою. Внутрішня система забезпечення якості регламентована відповідним Положенням, і, в цілому, є дієвою. Прозорість і публічність діяльності ЗВО є достатньою для формування необхідного рівня довіри. Узагальнюючи можна констатувати загальну відповідність діяльності УжНУ за ОП “ЕОНС” згідно з вимогами критеріїв 1-9.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильних сторін не виявлено. Позитивні практики: 1. Визнання і відповідне забезпечення професійного розвитку та стимулювання викладачів пріоритетним напрямком діяльності ЗВО. 2. Наявність студентського прес-центру, який публікує інформацію з питань освітнього процесу у газеті «Погляд» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-poglyad>).

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони, недоліки. Неповна відповідність схематичних взаємозв’язків між ОК в логічній структурі підготовки здобувачів передумовам вивчення цих ОК, зазначеним у робочих навчальних програмах дисциплін. Недостатній контроль за рівнем фактичного навантаження здобувачів, що виявляється у відсутності механізмів оцінювання достатності обсягів окремих ОК та ОП в цілому на основі аналізу рівня фактичного навантаження студентів. Відсутність практик зарахування результатів отриманих у неформальній освіті. Низький рівень академічної мобільності. Виявлена практика аналізу результатів опитувань спрямована на прийняття їх до відома, натомість має слугувати базисом для розробки управлінських рішень і контролю за їх виконанням. Низька публікаційна активність ряду НПП, що виявляється у відсутності достатньої кількості наукових публікацій за останні 5 років. Відсутність чітких критеріїв щодо одержання балів, передбачених за виконання і захист курсової роботи. Відсутність документально затвердженої структури та, відповідно, розподілу обов’язків в межах внутрішньої системи забезпечення якості. Відсутність на офіційному веб-сайті інформації щодо пропозицій та рекомендацій всіх стейкхолдерів стосовно удосконалення ОП та результати їх урахування. Рекомендації. У проєкті ОП 2024 забезпечити чітку відповідність між передумовами вивчення даного ОК і його місцем у логічній структурі підготовки. До кінця поточного календарного року включити чіткі та зрозумілі питання з адекватності навантаження та достатності обсягів аудиторної та самостійної роботи в систему опитування здобувачів УжНУ. Об’єднати пропозиції, висловлені стейкхолдерами в процесі обговорення ОП, та стан їх реалізації в окремий документ. Провести заходи з лібералізації процедур, урізноманітнення форм і методів визнання результатів неформальної освіти. Запровадити практику формування управлінських рішень за результатами аналізу анкетування із забезпеченням необхідного рівня контролю за їх виконанням. До початку нового навчального року забезпечити рівень публікаційної активності НПП відповідно до вимог п.38 чинних Ліцензійних вимог. Унести зміни до робочої навчальної програми з ОК “Моніторинг довкілля” щодо визначення чітких критеріїв здобуття студентами балів, передбачених за виконання та захист курсової роботи. Визначити структуру внутрішньої системи забезпечення якості в УжНУ із встановленням рівнів відповідальності та повноважень. Систематизувати результати проходження акредитаційних експертиз і супроводжувати інформаційною довідкою про сутність, прийняття і стан виконання наданих рекомендацій.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Загальною метою підготовки фахівців освітнього ступеня “бакалавр” відповідно до заявленої освітньо-професійної програми вступу на навчання 2022 року (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/69972>), стисло, є - підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні екологічні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов і передбачають застосування певних теорій та методів природничих наук. Зазначена мета добре узгоджується з моделлю інноваційного розвитку УжНУ, яку сформульовано в офіційній Концепції розвитку ЗВО на 2015-2025 рр. - забезпечення випереджальної підготовки елітних спеціалістів, які відповідають вимогам глобальної економіки і суспільства, рівню сучасних кваліфікаційних вимог і компетентностей (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/8662>). Освітня програма (ОП) декларує, що кінцева мета та особливості її реалізації - передбачає набуття здобувачами вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей, визначених Стандартом вищої освіти, теоретичних знань, умінь, навичок, достатніх для розв'язання комплексних наукових проблем у галузі екологічної науки, а також набуття компетентностей дослідницького спрямування і оволодіння методологією наукової діяльності, необхідних для розробки і впровадження заходів, спрямованих на збереження природно-ресурсного потенціалу Закарпаття – регіону з унікальним поєднанням кліматичних та географічних умов. Така позиція закладу щодо унікальності ОП добре корелює із концептуальним напрямом розвитку інноваційної діяльності УжНУ (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/8662>) - підвищення вкладу університету в технологічну модернізацію реального сектору економіки Закарпатської області за рахунок розвитку власного науково-дослідного та інноваційного потенціалу, а також із задачами, викликами та тенденціями розвитку галузі технологій захисту довкілля. Інформацію, подану у вищезазначених документах, було підтверджено адміністрацією УжНУ під час відеоконференції.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

У процесі зустрічі з представниками роботодавців було вербально підтверджено факти обізнаності стейкхолдерів з особливостями поданої ОП, її метою та відповідності визначених ПРН вимогам роботодавців регіону в сфері екоаналітичних досліджень, їх достатності для подальшої успішної практичної діяльності. Також, було підтверджено урахування позицій стейкхолдерів, що здійснюється в УжНУ через обговорення проєктів ОП на засіданнях робочої групи з розробки освітньо-професійної програми вищої освіти «ЕОНС» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, наприклад Протокол засідання робочої групи №2 від 22.12.2021 - документ завантажено до системи НА у відповідь на запит експертної групи (ЕГ) (<https://office.naqa.gov.ua/01788f7c-4ace-4290-a0df-46f61142d5b1>), а також через відгуки та рецензії на проєкт ОПП (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/66756>). Під час зустрічі з стейкхолдерами виконуючим обов'язки завідувача Ужгородської прикордонної державної контрольно-токсикологічної лабораторії (стейкхолдером), а також провідним хіміком лабораторії моніторингу вод басейнового управління водними ресурсами р.Тиса (випускницею ОП) було підтверджено факт залучення стейкхолдерів і випускників до процесів перегляду та вдосконалення ОП. У процесі зустрічі зі здобувачами (зустріч 3) було одержано підтвердження того факту, що здобувачі, по-перше, вважають зміст освітньої складової достатнім для формування комплексу навичок необхідних для здійснення професійної подальшої професійної діяльності, по-друге, як стейкхолдери - залучаються до процесу перегляду та вдосконалення ОП. Під час роботи з фокус-групами було підтверджено факт урахування їх побажань і думок. Наприклад: пропозиції вищезазначених стейкхолдерів, відображені у протоколі засідання робочої групи №2 від 22.12.2021 були підтримані та знайшли своє місце в ОП 2022 року. В УжНУ є стала практика залучення студсамоврядування до процесів удосконалення ОП. Так, представники самоврядування ННІ “Хімії та екології” зазначили, що повною мірою через студентський актив, а також особисто, як члени вченої ради ННІ “Хімії та екології” контролюють процеси удосконалення ОП. Зміни в ОП 2022 року, а також подані протоколи засідань робочих груп підтверджують той факт, що представники академічного середовища ЗВО також залучаються як стейкхолдери до процесу оновлення, перегляду та вдосконалення освітньо-професійної програми. У цьому плані можна відмітити практику висвітлення відгуків, пропозицій і рецензій у відкритому доступі зі сторінки сайту кафедри (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/66756>). Проте експертною групою (далі - ЕГ) у процесі візиту було напрацьовано рекомендацію, що сприятиме розвитку цієї практики - об'єднати пропозиції, висловлені в процесі обговорення, та стан їх реалізації в окремий документ.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Варто відзначити, що особливість поданої на акредитацію ОП визначається галузевим і регіональним контекстом, адже переважна більшість реалізованих і планованих наукових досліджень здійснюється з урахуванням еколого-хімічної складової процесів аналізу та збереження стану довкілля. Під час онлайн зустрічі з представниками роботодавців було підтверджено той факт, що державні, науково-дослідні та приватні дослідницькі установи за профілем ОП мають вакансії для роботи фахівців-екологів, які на достатньому рівні володіють методами хімічного аналізу та інноваційно-дослідницької діяльності щодо екологічної безпеки, а цілі та зміст ОП, якість підготовки випускників, рівень їх знань і вмінь відповідає сучасним вимогам ринку праці та тенденції розвитку галузі охорони довкілля. ОП була сформована на базі детального вивчення досвіду українських університетів: НУ «Львівська політехніка», Вінницького національного технічного університету, Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна, Одеського екологічного університету. А також ряду закордонних університетів серед яких пріоритет надано партнерським закладам зі Словаччини - Пряшевський університет. За результатами такого аналізу, орієнтуючись на особливість ОП було сформовано додаткові (до вимог Стандарту ВО) загальна та спеціальна компетентності (ЗК14, ФК28) та ПРН (ПРН26 - 28). З усіма переліченими, а також іншими навчальними закладами, зазначеними у звіті про самоаналіз заключені договори про співпрацю, що передбачають обмін науковими та освітніми інноваціями. Під час проведення онлайн зустрічей ЕГ з гарантом ОП, здобувачами освіти та стейкхолдерами було підтверджено факти всебічного обговорення змісту додаткових компетентностей із залученням представників закордонних ЗВО-партнерів. За результатами проведеного аналізу особливості ОП та за підсумками онлайн візиту ЕГ було сформовано рекомендації щодо зміщення фокусу особливості ОП від ресурсозбереження Карпатського регіону до хімічної екоаналітики.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОП, що акредитується має відповідність вимогам Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського освітнього рівня вищої освіти за спеціальністю 101 - "Екологія" (затвердженого наказом МОН №1076 від 04.10.2018). Зокрема, ПРО1-25 повною мірою реалізуються обов'язковими освітніми компонентами, передбаченими для опанування цією ОП. Під час аналізу відповідності у ЕГ виникли сумніви щодо забезпечення можливості набуття результатів навчання, визначених ПР25 саме у частині - умінь...використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя... У процесі зустрічі із розробниками відомостей про самооцінювання було одержано роз'яснення, що таке коло питань розглядається під час реалізації ОК "Вступ до фаху", тематика - основи формування здорового способу життя і закріплюються практично під час загально-екологічної навчальної практики, яка відбувається в польових умовах. Одержану інформацію було також підтверджено під час зустрічей із представниками НПП та здобувачами освіти. Проте ЕГ сформовано пропозицію щодо більш чіткої формалізації рівня та змісту набутих знань і умінь у робочих навчальних програмах відповідних ОК.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильних сторін і позитивних практик не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Недоліки відсутні. Слабкі сторони не виявлені, проте у процесі аналізу ЕГ надано такі рекомендації: 1) З метою розвитку практики висвітлення відгуків, пропозицій і рецензій у відкритому доступі зі сторінки сайту кафедри - об'єднувати пропозиції, висловлені в процесі обговорення, та стан їх реалізації в окремий документ. 2) За для формалізації виконання вимог Стандарту ВО деталізувати у робочих навчальних програмах ОК "Вступ до фаху" та "Ландшафтно-екологічна (навчальна) практика" питання забезпечення можливості набуття результатів навчання, визначених ПР25 саме у частині - умінь...використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя... (строк виконання - травень-червень 2024). Урахування наданих рекомендацій сприятиме систематизації усіх заходів і дій з розвитку ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Визначені програмою підготовки компетентності та ПРН відповідають вимогами затвердженого Стандарту ВО і формують достатню основу для досягнення цілей ОП. Цьому ж сприяє узгодженість галузевого аспекту і особливості ОП з концепцією інноваційного розвитку УжНУ. До проектування програми залучені стейкхолдери як з числа роботодавців, так і здобувачів вищої освіти. У процесі проектування ОП використано досвід профільних українських і закордонних ЗВО. ЕГ констатує загалом відповідність діяльності ЗВО за цією ОП вимогам підкритеріїв 1.1 - 1.4. Результати аналізу та надані ЕГ рекомендації дозволяють сформулювати висновок про відповідність даного критерію рівню "В". Запланована траєкторія вдосконалення є досяжною та адекватною.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг освітньої складової ОП складає нормативні 240 кредитів ЄКТС, з яких обсяг вибіркового компонента складає 60 кредитів (25%), що відповідає нормам чинного законодавства та затвердженого Стандарту ВО.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

За структурою ОП обов'язкові компоненти та практична підготовка – 240 (75%) кредитів ЄКТС, варіативна – 60 (25%) відповідно. Освітні компоненти взаємопов'язані логічною структурою, основною метою якої є відображення процесу посеместрового забезпечення досягнення ПРН. Логіку схематичної побудови ОП відображено у вигляді матриць відповідності: загальних і фахових компетентностей освітнім компонентам (підрозділ 5.1 та 5.2), програмних результатів навчання освітнім компонентам (розділ 6). Кожен програмний результат навчання охоплений змістом ОП. Проведений аналіз навчального плану та ОПП 2022 року, дозволив підтвердити актуальність інформації щодо змісту навчання фахівців за даною ОП відповідно до відомостей про самооцінювання. Під час візиту було розглянуто індивідуальні навчальні плани здобувачів кожного року вступу, факт присутності освітніх компонентів у формі та обсязі відповідно до ОП 2019 та 2022 – підтверджено. Аналіз робочих навчальних програм обов'язкових ОК дозволив підтвердити відповідність змісту ОК візуалізованим в ОП матрицям відповідності (5.1, 5.2, 6). Питання, що виникли стосовно частини ПР25, розглянуто в критерії 1 з наданням відповідної пропозиції. Враховуючи подані у робочих навчальних програмах передумови для вивчення кожного ОК було проведено аналіз взаємозв'язку цих передумов із схематично позначеними логічними зв'язками між ОК в логічній структурі реалізації ОП. За результатами виявлено часткову відповідність, наприклад, ОК "Геологія з основами геоморфології" за структурою ОП не має передумов, у той час як у робочій навчальній програмі такі передумови заявлені. Визначений недолік на думку ЕГ не впливає на ефективність процесу досягнення заявлених цілей і ПРН, проте опрацювання даного питання під час зустрічі з розробниками відомостей про самооцінювання дозволило сформулювати рекомендацію - у проєкті ОП 2024 забезпечити чітку відповідність між передумовами вивчення даного ОК і його місцем у логічній структурі підготовки.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Передбачені освітньо-професійною програмою обов'язкові освітні компоненти мають чітку відповідність цілям ОП «ЕОНС». Опис предметної області спеціальності 101, наведений у затвердженому Стандарті ВО має значну кореляцію зі змістом поданої на акредитацію ОП. Зміст ОП чітко структуровано: освітні компоненти, що формують загальнонаукові, мовні та універсальні компетентності фахівця-еколога; освітні компоненти, що формують спеціальні компетентності; вибіркові освітні компоненти загальнонаукового характеру; професійно-орієнтовані вибіркові освітні компоненти. Така структуризація дозволяє набути необхідних обов'язкових компетентностей і розширити їх, а також, забезпечити досягнення належного рівня компетентностей випускників ОП відповідно таких складових теоретичного змісту предметної області: поняття (ОК 1-2, 4-7, 10, 12), концепції (ОК 3, 11, 13, 19), принципи природничих наук (ОК 14, 17, 21-26), охорона навколишнього середовища, збереження та раціональне використання (ОК 15, 16, 18, 20, 27, 28). Уведення до вибіркової частини дисциплін прикладного значення відповідно до тематики наукових досліджень НПП, тенденцій розвитку галузі (визначено за результатами аналізу індивідуальних планів здобувачів і каталогів вибіркового ОК), сприяє більш повному опануванню спеціальними компетентностями. Наприклад, популярна серед студентів 3-го курсу вибіркова дисципліна "Аналіз косметичних засобів" дозволяє поглибити практичні навички аналізу складних органічних з'єднань. Проте варто звернути увагу

на невідповідність ПРН, які набувають здобувачі вищої освіти, тим видам економічної діяльності, до роботи за якими підготовлений бакалавр і які зазначені в ОП, зокрема - Інспектор державний з техногенного та екологічного нагляду. ОП не передбачено ЗК, ФК та ПРН, а також відповідної практичної підготовки для забезпечення даного виду економічної діяльності випускника - фахівця у галузі цивільної безпеки.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обов'язку, передбаченому законодавством.

Розподіл кредитів в межах ОП підготовки бакалаврів забезпечує можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів за рахунок вибіркового освітніх компонентів (ВОК). Принципи вільного вибору здобувачами всіх рівнів вищої освіти ВОК зазначені у Положенні про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>). Відповідно до розділу 3 цього документу здобувачі вищої освіти мають право формувати індивідуальну освітню траєкторію та здійснювати вибір освітніх компонентів (ОК) в обов'язку, що становить не менш як 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для відповідної ОП. Процедура вибору визначена у Положенні про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін в УжНУ (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22963>). Процедура вибору дисциплін за поданою на акредитацію ОП (60 кредитів) включає такі етапи: 1) формування каталогів ВОК; 3) ознайомлення здобувачів (керівництво деканату, гарант ОП, куратори); 4) оприлюднення загальноуніверситетського та кафедрального каталогів на сайті закладу; 5) написання заяв на вибір ВОКів - з із загальноуніверситетського та 12 з кафедрального каталогів; 6) формування груп і внесення ВОКів до індивідуальних планів здобувачів. Аналіз індивідуальних планів здобувачів, наданих у відповідь на запит ЕГ і завантажених в систему НА свідчить про внесення обраних ВОКів в індивідуальні плани здобувачів та власноруч зроблені заяви на вибір на ім'я директора ННІ «Хімії та екології». Під час онлайн зустрічі здобувачі освіти підтвердили факт обізнаності з процедурою вибору дисциплін. Студенти, зокрема, зазначили, що також здобувачі можуть альтернативно обрати ВОК з каталогів інших структурних підрозділів, проте запис на курс буде тільки за умови формування мінімально доцільної групи. Загалом здобувачі відзначили демократичність і студентоцентризованість процесу вибору ВОКів в ЗВО. Варто зазначити, що формування індивідуальної освітньої траєкторії в УжНУ не обмежується процесом вибору дисциплін. Здобувачі вільні в процесах вибору місця проходження практики, тематики курсових робіт, випускних кваліфікаційних робіт тощо. Це також було підтверджено під час роботи з фокус-групою здобувачів освіти.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Відповідно до навчального плану, здобувачі ОП «Екологія та охорона навколишнього середовища» проходять такі види практик: «Обчислювальна практика (навчальна)» - 2 семестр, 3 кредити ЄКТС; «Загально-екологічна практика (навчальна)» - 4 семестр 4,5 кредити; «Практика з екологічного менеджменту об'єктів довкілля (виробнича)» - 6 семестр, 3 кредити; «Виробнича практика» - 8 семестр, 4,5 кредити. Є затверджена наскрізна програма практичної підготовки (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/70079>). Загальний обсяг практичної підготовки є значним - 15 кредитів ЄКТС. В процесі онлайн візиту ЕГ було розглянуто по суті приклади захищених звітів, виконаних здобувачами денної та заочної форм навчання, проаналізовано структуру щоденників з практик (завантажено до системи НА у відповідь на запит ЕГ). У якості зауваження з боку ЕГ за результатами аналізу змісту та форми наданих документів - відсутність відображення результатів захисту звітів на титульних аркушах, проте в щоденних уся необхідна інформація присутня. Організація та реалізація практик здійснюється відповідно до угод з роботодавцями про проходження практик. Варіативність баз практичної підготовки є в цілому достатньою. Також здобувачі є вільними у визначенні власних об'єктів практичної підготовки, що було фактично підтверджено під час зустрічі з фокус-групою студентів. Стейкхолдери підтвердили участь організацій, які вони представляють, у практичній підготовці здобувачів за поданою на акредитацію ОП.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Набуття здобувачами вищої освіти соціальних (soft skills) навичок є необхідною передумовою формування сучасного фахівця з вищою освітою. Під час онлайн зустрічей із фокус-групами було встановлено, що НПП приділяють належну увагу формуванню soft skills у здобувачів ОП. Набуття soft skills забезпечується під час опанування освітніх компонентів, проходження практик, виконання етапів підготовки та захисту кваліфікаційних робіт тощо. Формуванню soft skills сприяють також сучасні методи навчання (презентації, робота у команді, комунікативність). Представники НПП під час онлайн зустрічі акцентували увагу ЕГ на методах навчання, які вони використовують для розвитку м'яких навичок. Елементи командної роботи застосовуються під час виконання практичних робіт, підготовки доповідей та презентацій результатів практик. Безумовно впливає на набуття соціальних навичок відвідування тренінгів, що проводяться у ЗВО, періодичних зустрічей із роботодавцями, залученням здобувачів до участі у волонтерській роботі. Разом з тим варто відмітити той факт, що зважаючи на належну обізнаність викладачів з питання видів soft skills, форм і методів їх формування у здобувачів в процесі вивчення ОК, ЕГ

спостерігала недостатній популяризації необхідності здобуття таких навичок серед здобувачів освіти. На думку ЕГ належна формалізація соціальних навичок у будь який спосіб, наприклад - шляхом відображення їх видів, методів і способів досягнення в анотаціях до ВОКів або РНП за ОК, дозволить підвищити рівень зацікавленості здобувачів.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Для здобувачів першого (бакалаврського) освітнього рівня за ОП «Екологія та охорона навколишнього середовища» зі спеціальності 101 «Екологія» професійний стандарт станом на сьогодні відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Розподіл обсягів ОПП за кредитним розміром освітніх компонентів, згідно з її структурно-логічною схемою, є цілком реалістичним. Мінімальний обсяг ОК складає з кредити ЄКТС, максимальний - 9 кредитів при односеместровому курсі. Загальний обсяг ОП, обсяг обов'язкових і вибіркових освітніх компонент відповідає вимогам Стандарту ВО та фактичному навантаженню магістрантів. Аудиторна складова освітніх компонент для ОП становить від 33 до 40%. Під час проведення онлайн зустрічі зі здобувачами освіти зі слів встановлено факти достатності аудиторного навантаження, реалістичних обсягів самостійної роботи та загалом комфортності навчання. Контроль за рівнем навантаженості студентів (не рідше 2 разів на рік), здійснюється під час аналізу результатів анкетування та складання магістрантами модульних та семестрових контролів на засіданнях випускової кафедри та вченої ради ННІ "Хімії та екології", проте наявні анкети не містять чітких питань щодо визначення рівня фактичного навантаження здобувачів. Про системне обговорення результатів свідчать витяги з протоколів засідання кафедри екології та охорони навколишнього середовища № 5 від 14.12.2023, № 12 від 22.06.2023 та вченої ради ННІ № 2 від 27.10.2023, надані на запит ЕГ і завантажені в систему НА. Разом з цим ЕГ відмічає, що питання фактичного навантаження здобувачів є одним з ключових у процесах аналізу ефективності організації навчального процесу, саме тому ЕГ рекомендує включити чіткі та зрозумілі питання з адекватності навантаження та достатності обсягів аудиторної та самостійної роботи за ОК в систему опитування здобувачів УжНУ.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) освітнього рівня зі спеціальності 101 «Екологія» за дуальною формою в УжНУ станом на сьогодні не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильних сторін і позитивних практик не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Як недолік визначено часткову відповідність схематичних взаємозв'язків між ОК в логічній структурі підготовки здобувачів передумовами вивчення цих ОК, зазначеним у робочих навчальних програмах дисциплін. До умовно слабких сторін ОП можна віднести той факт, що недостатніми, на думку ЕГ, є процеси контролю за рівнем фактичного навантаження здобувачів - відсутня ланка урахування думки студентів саме з цього питання. Отже, ЕГ рекомендує: 1) У проєкті ОП 2024 забезпечити чітку відповідність між передумовами вивчення даного ОК і його місцем у логічній структурі підготовки. 2) До кінця поточного календарного року включити чіткі та зрозумілі питання з адекватності навантаження та достатності обсягів аудиторної та самостійної роботи в систему опитування здобувачів УжНУ. Також розробникам ОП варто звернути увагу на невідповідність ПРН, які набувають здобувачі вищої освіти, певним видам економічної діяльності, до роботи за якими підготовлений бакалавр і які зазначені в ОП, зокрема - Інспектор державний з техногенного та екологічного нагляду. ОП не передбачено ЗК, ФК та ПРН, а також відповідної практичної підготовки для забезпечення даного виду економічної діяльності випускника - фахівця у галузі цивільної безпеки.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Вимоги Стандарту ВО щодо обсягів та розподілу навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти виконано. Структура ОП є логічною та такою, що у сукупності дозволяє досягти визначених Стандартом ВО ПРН. Магістранти мають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Система вільного вибору дисциплін в УжНУ є достатньо прозорою та зрозумілою. Дієвість та реальність процедури вибору підтверджена здобувачами освіти під час зустрічі. ЕГ констатує загалом відповідність діяльності ЗВО вимогам підкритеріїв 2.1 - 2.9. Разом з тим визначені недоліки, слабкі сторони та надані рекомендації дозволяють сформулювати висновок щодо відповідності даного критерію рівню "В". Запланована траєкторія вдосконалення є досяжною та адекватною.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Інформація про вступ на навчання та правила прийому в 2023–2024 р. представлена на офіційному веб-сайті «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/abiturient/rules>). Вони розроблені Приймальною комісією відповідно до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 році (Інфо-центр» 2 - 2023 Порядок прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 році ([uzhnu.edu.ua](https://www.uzhnu.edu.ua))). Інформація оприлюднена у вільному доступі, не містить дискримінаційних положень, чітка та зрозуміла для сприйняття вступниками. Вступ здійснюється на конкурсних засадах на основі національного мультипредметного тесту 2022-2023 р. з відповідними ваговими коефіцієнтами або ЗНО 2020-2021 р. також з відповідними ваговими коефіцієнтами (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/57436>). Як повідомила заступник відповідального секретаря приймальної комісії вступники цього року «йшли по широкому прийому», пільговики і абітурієнти з особливими потребами при вступі на ОП були відсутні.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

За результатами НМТ найвищий ваговий коефіцієнт 0,4 мають біологія та хімія, а за результатами ЗНО – біологія (0,4), що відповідає особливостям ОП. У 2023 р. ліцензійний обсяг становив 35 осіб, на ОП поступило 14. За Стандартом вищої освіти (<https://osvita.ua/doc/files/news/630/63006/101-ekologiya-bakalavr.pdf>), університет має право визнати та перезарахувати кредити ЄКТС для осіб, які вступають на базі ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») і на базі ступеня «фаховий молодший бакалавр». Під час спілкування експертів у фокус-групах подібних випадків не описано. В самій ОПП 101 екологія (кваліфікація бакалавр з екології) в пункті «Передумови» зазначено: Наявність повної загальної середньої освіти (47469 ([uzhnu.edu.ua](https://www.uzhnu.edu.ua))).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У УжНУ розроблено та впроваджено процедури визнання результатів навчання отриманих в інших ЗВО, це висвітлено в положеннях: Положення про академічну мобільність ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/8324>) та Положення про порядок перезарахування результатів навчання та визначення академічної різниці в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/28875>). Визнання результатів навчання здійснюється на основі Європейської кредитно-трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС). Як зазначила начальник відділу міжнародних зв'язків та грантової роботи в університеті є багато прикладів міжнародної співпраці. Проте, це переважно стосується викладачів. В УжНУ шукають шляхи покращення ситуації з академічною мобільністю студентів, серед гальмуючих факторів – безпекова і фінансова ситуація. За словами завідувачки відділу вже є попередні домовленості про поїздки в цьому навчальному семестрі студентів до університет м. Пряшів (Словаччина). Наразі на ОП не було практики визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, є доступними для всіх учасників освітнього процесу і висвітлені в «Положенні про порядок визнання в ДВНЗ «УжНУ» результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>). Варто звернути увагу, що п.2.8 цього Положення встановлено, що визнанню підлягають результати неформальної освіти, якщо це передбачено робочою навчальною програмою даного освітнього компонента. В окремих робочих програмах навчальних компонентів ОП (зокрема ОК 7 “Обчислювальна техніка і основи програмування”, ОК 13 “Загальна екологія та неоекологія”, ОК 15 “Урбоекологія”, ОК 16 “Екологічні аспекти хімічної технології” та деяких інших) передбачено можливість зарахування результатів навчання, які одержані у неформальній освіті (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/67014>). Під час реалізації ОПП випадків зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти, які одержані у неформальній освіті не було. У процесі резервної зустрічі ЕГ наголошено, що підхід через визнання/невизнання шляхом зазначення в робочій програмі виглядає дещо дискримінаційно. У відповідь Начальник навчальної частини зазначив, що Навчальна частина УжНУ в наступному році планує рекомендувати всім викладачам прописати в РП можливість зарахування результатів отриманих у неформальній освіті.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильних сторін і позитивних практик не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабких сторін та суттєвих недоліків не виявлено. Разом з тим, незважаючи на наявність «Положення про порядок визнання в ДВНЗ «УжНУ» результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>), експертиза показала, що чіткого розуміння критеріїв, особливостей і переваг такого виду навчання серед студентів немає. Рекомендовано запроваджувати практики зарахування результатів отриманих у неформальній освіті, лібералізувати процедури, урізноманітнити форми і методів визнання результатів неформальної освіти. Рекомендують активізувати роботу щодо обміну студентами, запровадити на практиці визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО або на інших ОП.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Університет забезпечує належний доступ до самої освітньої програми, Правил прийому, положень щодо визнання результатів навчання. Положення вступу чіткі і зрозумілі. ЕГ констатує загалом відповідність діяльності ЗВО вимогам Критерію 3, проте наявність слабких сторін дозволяє сформулювати висновок про відповідність вимогам на рівні “В”. Запропонована траєкторія вдосконалення є досяжною та адекватною.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання визначає Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>). Відповідність методів навчання і викладання на ОП обґрунтовується у додатку до звіту про самооцінювання через матрицю (табл. 3 Відомостей самооцінювання). За ОП навчання здійснюється виключно на денній формі (офлайн чи онлайн). Основними формами організації освітнього процесу є навчальні аудиторні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи. Основними видами занять є лекція, лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття, консультація, наукове керівництво курсовою роботою та кваліфікаційною роботою бакалавра. Це визначено в робочих програмах

навчальних дисциплін і практик (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/67014>), які розміщені у вільному доступі на сайті університету. Позитивно, що на ОП наразі переважає аудиторна форма навчання. Під час аналізу відповідності ОП цьому підкритерію були розглянуті: матриця відповідності методам навчання і викладання ПРН, РП і анотації навчальних дисциплін, результати анкетувань здобувачів і роботодавців (Інфо-центр » Результати опитування здобувачів та роботодавців (uzhnu.edu.ua)). Спількування зі стейкголдерами засвідчило, що університет має договори про проходження практик. Наприклад, виконуючий обов'язки завідувача Ужгородської прикордонної державної контрольно-токсикологічної лабораторії зазначив, що вони активно приймають студентів на практики, рівнем знань випускників задоволені. Разом з тим, за результатами анкетування здобувачів в листопаді 2023 (де брали участь 22 учасники) половина студентів не зовсім задоволена (п.17 анкети - Чи використовують викладачі сучасні методи навчання (квести, майстер класи, тренінги, ділові ігри, навчальні дискусії, мозковий штурм тощо). А відповідь на п. 11 - Чи використовуються сучасні засоби навчання (спеціалізовані аудиторії, комп'ютерні класи, тренажери, мультимедійне обладнання, інтерактивні дошки тощо) показала, що 45,5% студентів також не зовсім задоволені. Результати опитувань розглядають на засіданнях кафедри та робочої групи, засіданнях вченої ради ННІ "Хімії та екології", проте прийняття на цій основі та виконання рішень із коригування змісту, форм та методів викладання навчальних дисциплін за ОП не виявлено. Разом з тим, здобувачі мають право і можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію, мають право на академічну мобільність в Україні чи за її межами, можуть обирати теми кваліфікаційних робіт. У цілому, методи навчання і викладання на ОП дозволяють реалізувати принципи академічної свободи, оскільки передбачається їх варіативність, урахування свободи слова і творчості. Особисті світоглядні, релігійні чи політичні погляди НПП не впливають на реалізацію академічної свободи студентів.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Робочі програми навчальних дисциплін і практик розміщені у вільному доступі на сайті університету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/67014>). Силабуси на ОП не практикуються, анотації вибіркового дисциплін є у вільному доступі на сайті ЗВО. Лекційні матеріали, завдання до лабораторних і практичних робіт та інша інформація цілодобово доступні здобувачам на Навчальному порталі «УжНУ» (<https://e-learn.uzhnu.edu.ua/>), доступ до якого мають здобувачі вищої освіти шляхом приєднання до певного освітнього компоненту через корпоративну електронну пошту. Позитивною практикою є те, що значна кількість навчальних матеріалів, публікацій НПП і інформації про викладачів, організацію навчального процесу тощо розміщена на спеціальних сторінках інфоцентру, що допомагає уникнути дублювання і полегшує пошук необхідної інформації. Експерти під час спілкування зі здобувачами переконались, що система інформування працює достатньо ефективно. Наявний інформаційно-методичний супровід освітніх компонентів: навчальні посібники, методичні рекомендації до проведення практичних робіт, проходження практик тощо. ЗВО забезпечує безплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти за програмою, що акредитується, до відповідних інформаційних і матеріальних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності. За даними анкетування студентів у 2023 р. 2/3 з них задоволені можливістю доступу до навчально-методичного забезпечення (п. 3 анкети) і до інформаційних ресурсів (п. 4 анкети), для 72,8% студентів критерії оцінювання під час проведення поточного та підсумкового контролів є зрозумілими (п. 26), на питання 21 про можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії ствердно відповіли 68,3%.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Про впровадження принципу поєднання навчання і досліджень на ОП свідчить її узгодження з стратегією університету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/4259>) і концепцією освітньої діяльності ЗВО викладеною в Статуті (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/450>). В ЗВО поєднання повчання та дослідження регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу в ДНВЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>) та «Положенням про наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/9199>). Здобувачі вищої освіти активно залучаються до наукової роботи, при кафедрі ЕОНС діє науковий студентський гурток, щороку у травні проводяться студентські наукові конференції (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/62783>). Викладачі проводять наукові дослідження та мають наукові публікації в контексті змісту навчальних дисциплін за ОП, до публікацій залучаються і студенти. Разом з тим, в табл. 2 до відомостей самооцінювання наводяться публікації та інші матеріали НПП, які перевищують рекомендований термін - останні 5 років. Наприклад - проф. Барчій І.Є., що викладає ОК 07 "Обчислювальна техніка і основи програмування" (9 кредитів ЄКТС). Начальниця відділу ліцензування та акредитації під час спілкування у фокус-групі чітко надала відповідь-роз'яснення з цього питання не змогла. В цілому, експерти пересвідчилися, що здобувачі вищої освіти та викладачі не обмежені у виборі та методах реалізації власних наукових інтересів. А під час спілкування зі студентським самоврядуванням було з'ясовано, що профспілковий комітет часто фінансує публікацію студентами тез наукових конференцій. Існує можливість використовувати матеріально-технічні бази організацій-партнерів для проведення спільних досліджень здобувачів та НПП. Під час аналізу наданих ЗВО матеріалів і онлайн зустрічі зі стейкголдерами було підтверджено поєднання навчання та досліджень здобувачів освіти під час проведення дослідницьких робіт на їх базі. Наприклад, заступник директора, завідувач відділу забезпечення роботи центру Закарпатського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України зазначив, що вони активно приймають студентів на практики,

вивчення великої кількості хімічних дисциплін їх влаштовує, а рівень знань з екології достатній. Виконуючий обов'язки завідувача Ужгородської прикордонної державної контрольно-токсикологічної лабораторії зазначив, що рівнем знань випускників ОП задоволений, а їхня установа також охоче приймає студентів для проходження навчально-наукової практики. Аналогічно висловився і заступник директора Ужанського національного природного парку. Він відмітив достатнього рівня знань здобувачів, в т.ч. з біологічних дисциплін, наявність договору про співпрацю з кафедрою, брав участь в обговоренні ОП і надавав свої пропозиції.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

НПП постійно долучаються до оновлення змісту освіти та освітнього контенту з урахуванням специфіки власних наукових розробок, а також сучасних досягнень науки і техніки. Регулярний перегляд, оновлення та оцінювання змісту ОК проводиться згідно до положень ДВНЗ «УжНУ»: «Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>), «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>) та «Положення про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22968>). Під час зустрічі з НПП підтверджено виконання науково-дослідних тем, результати яких в подальшому включаються до освітніх компонент ОП та публікуються у наукових статтях. При оновленні змісту ОП, навчальних планів та окремих дисциплін участь в обговоренні беруть усі учасники освітнього процесу. Робочі програми навчальних дисциплін ОК 8, 13, 15-18, 19, 21, 28 були вдосконалені на основі власних наукових досліджень викладачів кафедри ЕОНС, хоча варто зазначити, що включені до робочих навчальних програм матеріали, що містять результати наукових досліджень НПП, носять вже оброблений характер - посібники, методичні вказівки тощо. Регулярно проводиться перегляд рекомендованих літературних джерел. Система якості також включає в себе перегляд змісту ОК на кафедрі перед їх затвердженням і процедуру їх розгляду на науково-методичній комісії ННІ «Хімії та екології» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/40091>).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

В ЗВО функціонує Відділ міжнародних зв'язків (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/10>), Інформаційно-видавничий центр який висвітлює і питання міжнародної діяльності (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/u-2023-rotsi-uzhnu-uklav-15-novih--mizhinstitutsijnih-ugodo1.htm>). Упродовж 2023 року УжНУ активно співпрацював з 150 закордонними партнерами, було укладено 15 нових міжнародних міжінституційних угод. Також впродовж 2023 року УжНУ реалізовував 18 міжнародних проєктів. Найактивніша співпраця у 2023 році продовжувалась з європейськими вишами, зокрема з Пряшівським університетом, Кошицьким технічним університетом (Словаччина), Карловим університетом у м. Прага (Чехія), Західним університетом ім. Васіле Голдіш в м. Арад, Союзом Українців Румунії (Румунія), Загребським Університетом, Політехнікою у м. Пожега (Хорватія), Університетом Центрального Ланкаширу UCLan (Велика Британія), Університетом Л'Аквілі (Італія), Університетом Градец-Кралове (Чехія). Важливе значення для подальшої інтеграції в європейській науковий простір є членство Ужгородського національного університету у міжнародних асоціаціях, кластерах, консорціумах: Magna Charta Universitatum, Конференції ректорів Дунайського регіону, Європейській асоціації університетів (EUA), Університетському кластері Східного партнерства (EaPUC), CS-DC UNESCO UniTwin, Консорціум EU GREEN (в рамках проєкту INTERACT). Разом з тим у європейській програмі підтримки академічної мобільності Erasmus+ за період 2015-2023 рр. З ННІ хімії та екології в програмі мобільності студентів, аспірантів і НПП взяла участь лише 1 людина. Особливо важливим для участі в міжнародних наукових проєктах є вільне володіння здобувачами іноземною мовою і професійною термінологією. В ОП на вивчення іноземної мови виділено 6 кредитів і вивчається вона лише на першому курсі. Також про міжнародну співпрацю і спільні проєкти йшла мова під час онлайн-зустрічі зі стейкхолдерами. Вони зазначають, що через брак фінансування спільні наукові розробки, їх впровадження і господарні тематики наразі слабо розвинені. Наприклад, завідувач кафедрою екології Пряшівського університету (Словаччина), відмічає що НПП проходять конкурси і отримують міжнародні гранти, а для студентів пандемія, військовий стан і брак коштів суттєво ускладнили цей процес, хоча вони шукають такі можливості, і в цьому семестрі планується що окремі студенти з ОП поїдуть у Пряшівський університет (Словаччина).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильних сторін і позитивних практик не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабких сторін та суттєвих недоліків не виявлено. Проте, ЕГ звертає увагу на те, що запроваджені на ОП замість силабусів анотації вибіркового дисциплін мають невеликий розмір (на 1 сторінку) і містять обмежену інформацію, що ускладнює здобувачам вибір ВК. Відповідно, ЕГ рекомендує або розширити зміст анотацій вибіркового компонентів, наприклад додати інформацією про викладачів, або запровадити силабуси. Аналіз анкетування здобувачів та спілкування у фокус-групі показало, що значна їх частина незадоволена рівнем використання викладачами сучасних методів і засобів навчання. Тому на засіданні робочої групи, кафедри, науково-методичної, вченої рад ННІ «Хімії та екології» варто більш уважно віднести до результатів опитування та врахувати думки здобувачів. Рекомендувати також переглянути, оновити і доповнити списки літератури в робочих програмах, наприклад в ОК 29 і ОК 30, в т.ч. додати навчальні та науково-методичні напрацювання викладачів кафедри.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Форми та методи навчання і викладання забезпечують досягнення цілей та ПРН ОП. ЗВО активно сприяє поєднанню навчання і досліджень під час реалізації ОП. Відсутність практики академічної мобільності здобувачів ВО можна пояснити пандемією та військовим станом в Україні. ЕГ констатує загалом відповідність діяльності ЗВО вимогам підкритеріїв 4.1 - 4.5. Разом з тим надані рекомендації дозволяють сформулювати висновок щодо відповідності даного критерію рівню "В". Запланована траєкторія вдосконалення є досяжною та адекватною.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Експертною групою встановлено, що в УжНУ види та форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня ОП «Екологія та охорона навколишнього середовища» регламентовано Положеннями про організацію освітнього процесу (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>) та про порядок та методику проведення семестрових (курсових) екзаменів і заліків в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952>). Оцінювання рівня досягнення ПРН здобувачами проводиться у формі колоквиумів, модульних контрольних робіт, дебатів і дискусій, практичних та лабораторних занять окремо для всіх ОК освітньої програми протягом семестру, а також підсумкових семестрових контролів – заліків, диференційованих заліків, іспитів з урахуванням накопичених протягом семестру балів. Оцінювання програмних результатів навчання в УжНУ проводиться за рейтинговою шкалою (від 60 до 100 балів), що конвертується в результати «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно». Під час зустрічі Експертної групи зі здобувачами освіти було з'ясовано, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання навчальних досягнень доводиться до їх відома на перших заняттях з дисциплін та містяться у робочих програмах освітніх компонентів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/67014>), до яких є вільний онлайн доступ, а також у системі електронного навчання (<https://elearn.uzhnu.edu.ua/>), до якої мають доступ здобувачі вищої освіти. Порядок здійснення контрольних заходів, їх форми та критерії оцінювання регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ». Здобувачі під час зустрічі підтвердили, що форми контрольних заходів та критерії їх оцінювання є чіткими та зрозумілими. Разом з тим, у процесі детального аналізу робочих навчальних програм обов'язкових ОК було встановлено, що з курсова робота з дисципліни «Моніторинг довкілля» оцінюється загалом у 10 балів, проте критеріїв одержання такої кількості балів не виявлено. Зроблено відповідну рекомендацію.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форми атестації здобувачів вищої освіти в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» першого (бакалаврського) рівня за ОП «Екологія та охорона навколишнього середовища» відповідають вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія», затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України № 1076 від 04.10.2018 р. (<http://surl.li/efaxe>). Вимоги щодо кваліфікаційних робіт за ОП визначаються «Положенням про дипломну роботу (дипломний проект)» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11106>). Кваліфікаційна робота передбачає розв'язання складної спеціалізованої задачі та/або практичної проблеми у сфері екології, охорони довкілля, збалансованого природокористування і сталого розвитку, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов, потребує застосування теоретичних положень і методів наук про довкілля.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів забезпечується згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу і ДВНЗ «УжНУ», «Положенням про порядок та методику проведення семестрових екзаменів та заліків» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952>), «Положенням про практику студентів ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/11775>) та «Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11070>). За результатами зустрічі зі здобувачами освіти з'ясовано, що правила проведення контрольних заходів є чіткими та зрозумілими і викладені не лише у положеннях, а й проговорюються викладачами під час занять. Об'єктивність екзаменаторів під час проведення контрольних заходів забезпечується низками положень Університету: пункт 5.1 Розділу 5 «Порядку оскарження результатів (апеляція) оцінювання в ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22967>), Розділ 5 «Етичного кодексу ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/22896>). Порядок оскарження результатів контрольних результатів визначається «Положенням про організацію освітнього процесу і ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>) та «Положенням про порядок та методику проведення семестрових екзаменів та заліків» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952>). Під час зустрічі зі здобувачами освіти, в т.ч. зі Студентським самоврядуванням та Первинною профспілковою організацією студентів, було підтверджено факт відсутності упередженості та необ'єктивності екзаменаторів на даній ОП. В університеті діє електронна пошта скриньки довіри: stop.korupcii@uzhnu.edu.ua.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності регламентуються «Положенням про академічну доброчесність в ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>). Згідно з положенням, створюється та функціонує комісія з питань академічної доброчесності та етики, діяльність якої визначає Розділ 6. Популяризація академічної доброчесності відбувається безперервно шляхом інформування здобувачів освіти про необхідність її дотримання та проведення семінарів і тренінгів (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/v-uzhnu-proveli-trening-akademichna-dobrochesnistzaporuka-y.htm>), участі у проєктах («Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/uzhnu-doluchivysya-do-pro-Initsiativaakademichnoji-dobrochesnosti.htm>). Зокрема в Положенні передбачається відповідальність за порушення академічної доброчесності. Здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання, повторне проходження відповідного ОК, відраховання з університету. Академічна відповідальність науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти регламентується Розділом 3 цього положення. З метою визначення академічного плагіату в кваліфікаційних роботах використовується ліцензійна програма Unicheck (ТОВ «Антиплагіат»), Експертною групою відзначено низький відсоток плагіату в кваліфікаційних роботах бакалаврів, які навчаються за ОП «Екологія та охорона навколишнього середовища».

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильних сторін і позитивних практик не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Як недолік можна відмітити відсутність чітких критеріїв щодо одержання балів, передбачених за виконання і захист курсової роботи з навчальної дисципліни «Моніторинг довкілля». ЕГ рекомендовано внести зміни до робочої навчальної програми з ОК «Моніторинг довкілля» щодо визначення чітких критеріїв здобуття студентами балів, передбачених за виконання та захист курсової роботи.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Загальні вимоги щодо контрольних заходів, як поточного так і підсумкового контролю (атестації) визначених Стандартом ВО для відповідного рівня вищої освіти виконано. Процедурні аспекти проведення контрольних заходів дотримано, що підтверджено здобувачами освіти під час інтерв'ювання, а також під час демонстрації можливостей веб-порталу УжНУ. Політика академічної доброчесності ЗВО відповідає вимогам даного критерію, а також вимогам, передбаченим розділом 7 Стандарту вищої освіти за спеціальністю 101 “Екологія”. ЕГ констатує загалом відповідність діяльності ЗВО вимогам підкритеріїв 5.1 – 5.4 на рівні “В”. Запланована траєкторія вдосконалення є досяжною та адекватною.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Підготовку фахівців за ОП “Екологія та охорона навколишнього середовища” здійснюють 24 викладачі (за даними таблиці 2 звіту СО), 13 з яких - викладачі ННІ “Хімії та екології”. Фахова відповідність викладачів випускової кафедри ЕОНС забезпечена наявністю наукових публікацій, підвищенням кваліфікації та професійною активністю в галузі екології та охорони навколишнього середовища. Щодо виконання вимог пунктів 37 та 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-p#n12>) критерії виконуються: Галла-Бобик С. - 1, 3, 11, 12,15,19; Чундак С. - 1, 3, 4, 12, 15. Мільович С. - 1, 4, 5, 12,15; Роман Л. - 1, 3, 4, 12,15; Сухарев С. - 1, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 19; Глух О. - 1, 4, 10, 12, 13, 14, 15. Проте ЕГ звертає увагу на низьку публікативну активність ряду викладачів кафедри, що виявляється у невиконанні вимог пп.1, п.38 чинних Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір викладачів в УжНУ регламентується «Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/46615>)», процедури є зрозумілими та дозволяють забезпечити необхідний професійний рівень НПП. Окрім цього, конкурс на заміщення вакантних посад висвітлено на офіційному веб-сайті Університету у розділі “Вакансії” (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/s_subdivisions-dep_personal/vacancies). В цілому, процедури конкурсного добору є прозорими та задовольняють викладачів.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Роботодавці залучені до організації та реалізації освітнього процесу шляхом забезпечення місць та умов для проходження здобувачами 1-4 курсів практики. Угода щодо проведення практик (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/6844>) передбачає 4 довгострокові договори (Ужанський національний природний парк, ТДВ “Перечинський лісохімічний комбінат”, Ужгородська прикордонна державна контрольнотоксикологічна лабораторія, Басейнове управління водних ресурсів річки Тиса, Державна екологічна інспекція у Закарпатській області) та 4 короткострокові договори (Ужгородська прикордонна державна контрольнотоксикологічна лабораторія, Господарське товариство у формі товариства з обмеженою відповідальністю завод “Флекстронікс ТЗОВ”, Закарпатський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр). Окрім цього, роботодавці залучені до проведення лекції для студентів за ОП: лекції щодо важливості сортування сміття, щодо впровадження автоматичної системи моніторингу річки Тиса та вирішення паводкових проблем на Закарпаття та проблем руйнівних повеней, лекцію щодо екологічних аспектів догляду за лісом на території ДП «Ліси Закарпаття». Під час зустрічі ЕГ із роботодавцями, другі відмітили важливість підготовки фахівців-екологів для Закарпатського регіону та високий рівень знань випускників кафедри ЕОНС.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЕГ з'ясувала, що роботодавці, відповідно до своїх кваліфікацій, залучені до проведення лекцій для здобувачів за ОП: лекції щодо важливості сортування сміття, щодо впровадження автоматичної системи моніторингу річки Тиса та вирішення паводкових проблем на Закарпаття та проблем руйнівних повеней, лекцію щодо екологічних аспектів догляду за лісом на території ДП «Ліси Закарпаття». Аспірант 1 року підготовки (спеціальності 101 Екологія), який є одночасно головою ГО Станція заготівлі вторсировини «Проектна 3» прочитав студентам 2 курсу лекцію щодо раціонального поводження з твердими побутовими відходами у містах. В цілому, роботодавці активно долучаються до освітнього процесу за ОП. Відмічається проведення заняття, в рамках аудиторних годин, безпосередньо на підприємствах, які є потенційними роботодавцями випускників ОП.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Професійний розвиток викладачів є пріоритетним напрямком для забезпечення якості вищої освіти в УжНУ. НПП протягом 5 років повинні пройти наукове стажування або підвищити свою кваліфікацію у обсязі не менше 6 кредитів (щонайменше 6 тижнів). Центром інформаційних технологій (ЦІТ) УжНУ передбачені курси професійного розвитку викладачів ОП: “Комп’ютерна грамотність”, “Використання розширених сервісів Google”, “Розроблення дистанційних курсів з використанням платформи Moodle”, проєкт «Англійська мова для університетів», ініційований Британською Радою.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Експертною групою було відзначено високий рівень стимулювання викладацької майстерності в ДВНЗ “УжНУ”. Під час зустрічі з керівництвом університету, перший проректор Олександр Сливка відзначив наявність преміювання та відзначення викладачів згідно результатів рейтингування та публікацій наукових статей. НПП отримують щоквартальні премії відповідно до “Положення про преміювання авторських колективів за наукові дослідження, опублікованих у виданнях, які індексуються в БД Scopus та/або Web of Science в ДВНЗ «УжНУ»” (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/26356>). Викладачі відмітили постійне підвищення професійної кваліфікації шляхом участі у вітчизняних та міжнародних стажуваннях, конференціях та курсах.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Позитивною практикою в контексті вимог критерію 6 є високий рівень стимулювання НПП до участі у науковій діяльності в Університеті, що обумовлено преміюванням та доплатами до заробітної плати.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкою стороною є низька публікативна активність ряду НПП, які викладають фахові дисципліни за ОП «Екологія та охорона навколишнього середовища». Експертна група рекомендує посилити публікативну активність НПП за наявності усіх умов для активної наукової діяльності. У частини викладачів на кафедрі виявлено недостатню кількість (менше 5) публікацій у періодичних наукових виданнях, що включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз (Scopus, Web of Science Core Collection) за останні 5 років.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Академічна кваліфікація НПП, задіяних до реалізації ОП першого рівня вищої освіти «Екологія та охорона навколишнього середовища» спеціальності 101 «Екологія», забезпечує досягнення визначених в ОП цілей та ПРН. Процедура конкурсного добору викладачів є достатньо прозорими. Регулярно проводиться інтерв’ювання, опитування серед роботодавців щодо впливу цільових результатів навчання на ефективність роботи в УжНУ. ЗВО залучає до роботи представників роботодавців та сприяє підвищенню кваліфікації НПП. Загалом ЕГ констатує відповідність діяльності ЗВО вимогам підкритеріїв 6.1 - 6.6. Разом з тим визначені слабкі сторони та надані

рекомендації дозволяють сформулювати висновок щодо відповідності даного критерію рівню “В”. Запланована траєкторія вдосконалення є досяжною та адекватною.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Навчання здобувачів вищої освіти за ОП забезпечується матеріально-технічною базою різних факультетів ДВНЗ «УжНУ», але перш за все базою ННІ “Хімії та екології”. В складі ННІ є проблемна науково-дослідна лабораторія хімії та екології, спектроскопічна та хроматографічна лабораторія, лабораторія моніторингу повітря та вод, комп’ютерний клас з доступом до мережі інтернет, тощо. Огляд експертами матеріально-технічного забезпечення навчального процесу, показав, що лабораторії ННІ обладнані достатньо для досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання, лабораторії укомплектовані кваліфікованим персоналом. Наприклад, в штаті лабораторії фізичної і колоїдної хімії є 4 лаборанти, більшість обладнання залишилося ще з радянських часів, але є й нові придбані пристрої: термостат, аналітична вага, сучасний спектрофотометр (Шимадзу) та ін. В інших лабораторіях також достатньо лаборантів, є сучасний рідинний хроматограф для екологічних досліджень, реактивами і витратними матеріалами забезпечені добре. Це дозволяє здобувачам якісно виконувати лабораторні і практичні роботи, працювати над кваліфікаційними роботами. Проф. Чундак С.Ю. під час відеоекскурсії наголосив, що практична база постійно розширюється, в т.ч. в результаті співпраці з різними підприємствами і організаціями, проте очікувати різкого покращення не доводиться, хоча викладачі намагаються максимально розвинути навички практичної дослідницької роботи здобувачів. Цей фактор безумовно можна віднести до позитивних практик на ОП. Щодо «нехімічного» блоку дисциплін, то в результатах акредитаційної експертизи (2013 р.) зазначено, що кадровий потенціал хімічного факультету складають досвідчені доктори і кандидати наук, а до навчального процесу вивчення окремих дисциплін залучаються доктори і кандидати біологічних, медичних, географічних, технічних, фізико-математичних та інших наук з різних кафедр УжНУ. Якщо виходити з даних, наведених в таблиці 1 відомостей самооцінювання, то більшість ОК і ВК добре забезпечені матеріально-технічними ресурсами і обладнанням. Разом з тим, ключова дисципліна ОК 8 «Ресурси Закарпаття», що і має в першу чергу забезпечити головну особливість ОП (...збереження природно-ресурсного потенціалу Закарпаття – регіону з унікальним поєднанням кліматичних та географічних умов.) забезпечена значно скромніше. В цілому, матеріально-технічна база оновлюється регулярно, зокрема, реактиви лабораторії замовляють і отримують упродовж усього навчального року. Отже, здобувачі ОП «ЕОНС» для вдосконалення практичних навичок та здійснення наукових досліджень мають можливість використовувати сучасні наукові лабораторії як екологічно-хімічного спрямування, так і суміжних напрямів в структурних підрозділах УжНУ.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

В університеті функціонує сучасна наукова бібліотека (<http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>), яка має всі необхідні ресурси для забезпечення якості освітнього процесу, в електронному репозитарії (<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/>) розміщені навчально-методичні та наукові видання для забезпечення ОП. Директор бібліотеки УжНУ під час спілкування з експертами підтвердила наявність великого репозитарію. Бібліотека надає безкоштовний доступ до літератури наукометричних баз, працює над створенням профілів викладачів, портфолію, є всі останні публікації НПП, роботи перевіряють на плагіат. Контроль текстів згенерованих штучним інтелектом не проводять. Під час он-лайн спілкування здобувачі підтвердили, що мають можливість використовувати лабораторне обладнання, реактиви, інформаційні ресурси на безоплатній основі. Крім безоплатного доступу для викладачів є чітка система мотивацій. Наприклад, при формуванні рейтингів НПП перші 10 чол. в списку отримують доплату 20%. За словами проректора з наукової роботи Миронюк І.С. за статті НПП отримують від 4 до 20 тис залежно від рейтингу видання, також є премії за патенти, винаходи, наприклад минулого року викладачам виплатили більше 2 млн. грн.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров’я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

На основі огляду приміщень у режимі онлайн, ЕГ зробила висновок, що освітнє середовище цілком безпечне для життя та здоров’я учасників освітнього процесу. Усі навчальні та адміністративні приміщення відповідають вимогам техніки безпеки та забезпечують умови життєдіяльності щодо освітлення, теплового та повітряного режиму, проведення наукових досліджень. Здобувачі вищої освіти проходять інструктаж з техніки безпеки, охорони праці, протипожежної безпеки, а також щодо поведінки під час воєнного стану, що фіксується записами у відповідних журналах. Крім того, перед виконанням лабораторних робіт або проходження практик окремо проходять інструктаж з охорони праці та техніки безпеки. Гуртожитки та стратегічні об’єкти університету оснащені протипожежною сигналізацією. В ННІ “Хімії та екології” є укриття загального користування на 700 осіб. В ЗВО діє соціально-психологічна служба (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/dep_hum_ed_work-centre_psy), яка сприяє забезпеченню

психологічного здоров'я та комфорту здобувачів вищої освіти. Керівник соціально-психологічної служби повідомила, що надає здобувачам психологічну допомогу особливо актуальну в умовах пандемії і війни, також проводить бесіди з першокурсниками. Отже, керівництво ЗВО докладатиме значних зусиль для задоволення потреб та інтересів здобувачів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Організаційно-інформаційні матеріали для здобувачів вищої освіти розміщуються на інфоцентрі деканату ННІХЕ (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/184>), у системі електронного навчання (<https://e-learn.uzhnu.edu.ua/>). Для комунікації з приводу освітньої, організаційної, інформаційної та консультативної діяльності крім вербального спілкування широко використовуються система google.meet, месенджери (Viber, Telegram, Whatsapp, тощо). Студентський прес-центр публікує інформацію з питань освітнього процесу у газеті «Погляд» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-poglyad>). Куратори груп допомагають здобувачами вищої освіти спілкуватися і співпрацювати з НПП і адміністрацією ЗВО щодо питань організації освітнього процесу, виховних заходів, поліпшення побуту студентів, проводять індивідуальну роботу із здобувачами та надають їм консультації. В університеті є центр гуманітарно-вихованої роботи (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/s_subdivisions-dep_hum_ed_work), Студентська рада (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/student-self_government) і профком студентів (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/s_subdivisions-stud_union_comm/about), які активно співпрацюють з керівництвом ДВНЗ «УжНУ» представляючи інтереси студентів. Іногородні забезпечуються гуртожитком. Університет надіслав експертам відео гуртожитків, бібліотеки, спорткомплексів тощо. Медпунктів вже 2 роки немає, проте поруч є один з корпусів медичного факультету, де можуть надати необхідну медичну допомогу. Освітня та наукова підтримка відбувається також завдяки гаранту програми, ННП за фахом, що забезпечують ОПП через електронну пошту, месенджер та телефон. Комунікації студентів з керівництвом відбуваються на регулярних зустрічах або особистому прийомі. Результати опитування здобувачів вищої освіти за ОП 2022 р. в якому взяло участь 10 осіб свідчать про ефективність такої комунікації (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/67789>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Питання, які стосуються створення необхідних умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами регулярно обговорюються в межах університету в рамках проекту (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/dityam-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami-vilnijkreativnij-prostir.htm>). Доступ до приміщень університету осіб з особливими потребами забезпечується вимогами до цих приміщень (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/v-uzhnu-bilyagurtozhitkiv-4-i-5-ustanovili-pandusi-.htm>). В ЗВО діє «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення в ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/50352>). Директор студмістечка УжНУ під час спілкування у фокус-групі повідомив, що в гуртожитку де проживають здобувачі вищої освіти за ОП, яка акредитується, є пандус, кнопка для виклику чергового, відремонтували і облаштували 7 кімнат для людей з обмеженою рухливістю, в т.ч. обладнана кухня, душ, кімната для прання тощо. Спортивної кімнати в гуртожитку немає, але поруч розташований спортивний комплекс. Проректор з адміністративно-господарської роботи УжНУ Сойма Д.Ю. зазначив, Питання, які стосуються створення необхідних умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами регулярно обговорюються в межах університету в рамках проекту (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/dityam-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami-vilnijkreativnij-prostir.htm>). Доступ до приміщень університету осіб з особливими потребами забезпечується вимогами до цих приміщень (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/v-uzhnu-bilyagurtozhitkiv-4-i-5-ustanovili-pandusi-.htm>). В ЗВО діє «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення в ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/50352>). Директор студмістечка УжНУ під час спілкування у фокус-групі повідомив, що в гуртожитку де проживають здобувачі вищої освіти за ОП, яка акредитується, є пандус, кнопка для виклику чергового, відремонтували і облаштували 7 кімнат для людей з обмеженою рухливістю, в т.ч. обладнана кухня, душ, кімната для прання тощо. Спортивної кімнати в гуртожитку немає, але поруч розташований спортивний комплекс. Проректор з адміністративно-господарської роботи УжНУ Сойма Д.Ю. зазначив, що для студентів і працівників ЗВО, в т.ч. для здобувачів з обмеженими можливостями, є плавальний басейн, 5 спортзалів, спортмайданчики, футбольне поле та ін. Адміністрація збирає кожного року замовлення щодо потреб гуртожитків, матеріально-технічного забезпечення навчального процесу, потреб у реактивах і витратних матеріалах. Як свідчать матеріали із самооцінювання, вступу осіб з особливими освітніми потребами на ОП «ЕОНС» не було.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В університеті створена та функціонує система щодо політики і процедур запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій, це зокрема: антикорупційна програма університету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/57230>),

«Положення про порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22964>), етичний кодекс ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22896>), працює комісія з питань академічної доброчесності та етики, Центр гендерної освіти (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/policy_of_ssd-gender_center/about), школа безпеки для жінок і дівчат (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/announce/2295.htm>) тощо. Як зазначено у Відомостях самооцінювання: Конфліктних ситуацій учасників освітнього процесу в рамках ОП не виникало. Разом з тим, аналіз анкетування студентів 2023 свідчить, що частина з них стикалася з необ'єктивним оцінюванням і хабарництвом (питання 29), а на питання 30 - Чи відомі Вам інструменти протидії порушення академічної доброчесності? - тільки 36,4 % впевнено відповіли «так». Заступник начальника навчальної частини під час онлайн зустрічі зазначає, що багато заходів проводиться в ЗВО, проте ці результати прокоментувати не може. Відповідальний за антикорупційну діяльність також заявив, що в УжНУ конфліктні ситуації практично відсутні. Голова студради Навчально-наукового інституту хімії та екології відмітив, що в освітньому процесі конфліктних ситуацій не було, були окремі конфлікти в гуртожитку з ВПО, представники студентського самоврядування оперативно допомогли цій студентці, аналогічно цей випадок згадав і голова профспілкової організації студентів УжНУ. Студентка ОП (2 курс) зазначила, що конфліктів не було, проте окремі проблемні моменти, що не можуть не виникати вирішувалися оперативно в робочому порядку. У ЗВО є психолог який завжди може допомогти, є анонімна скринька довіри.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильних сторін не виявлено. До позитивних практик можна віднести наявність студентського прес-центру, який регулярно публікує інформацію з питань освітнього процесу у газеті «Погляд» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-poglyad>).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабких сторін і суттєвих недоліків не виявлено. Разом з тим, хоча в університеті створена і функціонує система щодо політики і процедур запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій, аналіз анкетування здобувачів і спілкування у фокус-групі показав, що далеко не всі вони задоволені об'єктивністю оцінювання, а 1/3 здобувачів слабо розуміють інструменти протидії порушенням академічної доброчесності. Рекомендовано покращити способи і шляхи інформування студентів щодо політик і процедур вирішення конфліктних ситуацій (наприклад пов'язаних з корупцією тощо). Також рекомендовано покращити рівень забезпечення ресурсами і обладнанням ключової дисципліни ОК 8 «Ресурси Закарпаття» (підкритерій 7.1), оскільки саме цей ОК повинен у першу чергу сприяти реалізації головної особливості ОП (...збереження природно-ресурсного потенціалу Закарпаття – регіону з унікальним поєднанням кліматичних та географічних умов).

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЕГ виявила, що наявне фінансове, матеріально-технічне, науково-методичне забезпечення цілком дозволяє досягти визначених ОП і Стандартом ВО програмних результатів навчання. Доступ до всієї інфраструктури є безкоштовним. Безпечність середовища організована на достатньому рівні. Підтримка, що надається здобувачам ЗВО є достатньою. Політика вирішення конфліктних ситуацій спрямована на їх попередження через усебічне інформування. ЕГ констатує загалом відповідність діяльності ЗВО вимогам підкритеріїв 7.1 - 7.6 Разом з тим визначені слабкі сторони та надані рекомендації дозволяють сформулювати висновок щодо відповідності даного критерію рівню "В". Запланована траєкторія вдосконалення є досяжною та адекватною.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Політика та процедури ЗВО щодо розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм визначені: «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти Державного вищого

навчального закладу «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/18747>) та «Положенням про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм у ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22968>). Доступ до документів є вільним, вони опубліковані на сайті університету для всіх зацікавлених сторін. Протягом зустрічей ЕГ вербально впевнилась у відтворенні процедур щодо змін в ОП, здобувачам та стейкхолдерам надається можливість надати свої пропозиції та зауваження шляхом надсилання пропозицій на електронну поштову адресу, особистій зустрічі із представниками ЗВО шляхом участі в засіданнях робочої групи з розробки ОП. Разом з тим варто зазначити, що системну послідовність дотримання процедур перегляду за ОП «ЕОНС» встановити доволі складно, так як доступні ОП лише 2019 року (необхідність перегляду - уведення в дію Стандарту ВО) та 2022 року (необхідність - акредитація ОП).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

УжНУ впроваджує систему моніторингу якості освіти, в якій особлива увага приділяється пропозиціям здобувачів. За результатами інтерв'ювання ЕГ впевнилась в тісній роботі кафедри екології та охорони навколишнього середовища зі здобувачами в розрізі покращення ОП саме як партнерами. Надавати пропозиції здобувачі можуть шляхом безпосередньої участі у робочій групі з розробки ОП, комунікації із науковим керівником, гарантом, викладачами, студентським самоврядуванням (Студентська рада університету, факультету) та через проходження анонімних опитувань (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/34556>). Результати опитування публікуються на сайті для ознайомлення усіма зацікавленими сторонами (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/40633>). Під час формування ОП 2022 саме позицію здобувача освіти було прийнято до провадження, про що зазначено у протоколі засідання робочої групи №2 від 22.12.2021 - документ завантажено до системи НА у відповідь на запит експертної групи (ЕГ) (<https://office.naqa.gov.ua/01788f7c-4ace-4290-aodf-46f61142d5b1>).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У процесі проведення акредитаційної експертизи ЕГ отримала підтвердження, що роботодавці беруть участь в обговореннях та загальному процесі перегляду ОП, їх вплив на забезпечення якості відбувається шляхом безпосередньої участі в робочій групі з розробки ОП. Також роботодавці активно залучені до навчального процесу. Під час інтерв'ювання фокус-групи стейкгоल्дерів і випускників програми було отримано підтвердження безпосереднього викладання теоретичного матеріалу для груп студентів на практиці, надання практичних консультацій та здійснення загального керування практичною підготовкою тощо. УжНУ має практику наукового консультування підприємств та установ різних форм власності НПП кафедри за відповідними договорами. Загалом позиція роботодавців є достатньо активною, результати засідань робочої групи з розробки ОП визначають нагальні потреби роботодавців, які й використовуються при формуванні змісту ОП. ЗВО ставить на системну основу взаємодію з роботодавцями шляхом їх участі в опитуваннях не рідше 2 разів на рік. Результати анкетування доступні на сайті закладу (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/45531>) і свідчать про в цілому високий рівень підготовки здобувачів вищої освіти в УжНУ.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

В УжНУ функціонує «Міжнародна асоціація випускників ДВНЗ «УжНУ»» (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/alumni_association/index.html), яка об'єднує випускників усіх структурних підрозділів університету, на електронній сторінці асоціації є можливість зворотного зв'язку. Щорічно відбуваються традиційні зустрічі випускників ОП з науково-педагогічними працівниками ННІ «Хімії та екології». За зв'язок з випускниками ОП відповідає доцент кафедри ЕОНС. Традиційно проводиться ярмарок вакансій (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/uzhnu-vzyav-uchast-v-yarmarku-vakansij.htm>), де зустрічаються здобувачі вищої освіти, випускники та потенційні роботодавці. У мережі фейсбук створено сторінку кафедри (<https://www.facebook.com/groups/818179298392166>), де викладачі, здобувачі вищої освіти та випускники ОП активно спілкуються. Випускники ОП працюють за фахом у Департаменті екології та природних ресурсів Закарпатської ОДА, Басейновому управлінні водних ресурсів річки Тиса, у Національних природних парках Закарпатської області, Закарпатському обласному центрі з гідрометеорології, області, Закарпатський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України, приватних підприємствах, лабораторіях тощо. Під час онлайн зустрічі випускники підтвердили наявність зв'язку з випусковою кафедрою. Разом з тим ЕГ рекомендує формалізувати питання взаємодії з випускниками шляхом створення відповідного розділу на сайті кафедри із можливістю зворотнього зв'язку. Це сприятиме підвищенню ролі випускників у процесах удосконалення ОП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

УжНУ проявляє активну позицію у забезпеченні якості освіти та реагує на виявлені недоліки в освітній програмі та освітній діяльності з реалізації ОП. Методологічне супроводження процесу формування внутрішньої системи якості та зовнішнього її аудиту здійснює навчальна частина у складі якої працюють: відділ ліцензування та акредитації, відділ моніторингу якості освіти та інформаційного забезпечення освітнього процесу, відділ організації, планування та контролю навчального процесу. Систематично проводиться самоаналіз провадження ОП, аналіз успішності та якості знань здобувачів освіти, щорічне опитування студентів щодо провадження ОП, поповнення бібліотечного фонду новими навчально-методичними виданнями, тощо. В процесі внутрішнього моніторингу провадження ОП виявлено кілька недоліків, які, згідно з даними наданими у відомостях про самооцінювання, усуваються з контролем їх виконання. Керівники вищезазначених відділів були запрошені ЕГ на резервну зустріч під час якої обговорили виявлені у процесі експертизи недоліки та слабкі сторони в реалізації ОП. Загалом принципи і процедури якості визначені у «Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освіти Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/18747>), проте даний документ не містить відомостей про структуру системи забезпечення внутрішньої якості УжНУ, що, на думку ЕГ, не дозволяє чітко визначити ступеневість і сфери відповідальності в системі.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитаційна експертиза ОП «Екологія та охорона навколишнього середовища», спеціальності 101 «Екологія» є первинною.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Ретельний аналіз змістового наповнення робочих навчальних програм обов'язкових ОК за ОП ЕОНС в цілому свідчить про врахування сучасних тенденцій розвитку екологічної науки, присутні деякі новітні літературні джерела, актуальні інформаційні ресурси, подається сучасна тематика. Це все слугує підставою для твердження про цілковите розуміння пріоритетів постійного розвитку з боку академічного персоналу УжНУ. Спількування з фокус-групою НПП підтверджує наявність сформованої культури якості за напрямком постійного розвитку. Проте зробити такі висновки у розрізі ОП в цілому не є можливим внаслідок її оновлення 2019 та 2022 року за період з 2019 по кінець 2024 року. Загалом академічна спільнота (адміністрація Університету, НПП, здобувачі вищої освіти, роботодавці) керуючись Положенням про моніторинг якості освітнього процесу (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/6141>), залучаються до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП шляхом участі у робочих групах з розробки та перегляду ОП, участі в засіданнях кафедри, Вченої ради ННІ та університету, вивчення ефективності та перегляду змісту і методів навчання окремих ОК, участі в опитуваннях тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильних сторін і позитивних практик у розрізі критерію 8 не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

На думку ЕГ слабкою стороною діяльності потужного ЗВО, яким є УжНУ, в розрізі вимог критерію 8 є недостатня формалізація структури та розподілу обов'язків в межах внутрішньої системи забезпечення якості тощо. Відповідно до вимог підкритеріїв сформовано такі рекомендації: 8.1 - робочим групам з перегляду й удосконалення ОП доцільно проводити установчі засідання на початку кожного календарного року з метою визначення необхідності і вагомих підстав для перегляду ОП наступного навчального року; 8.4 - формалізувати питання взаємодії з випускниками шляхом створення відповідного розділу на сайті кафедри із можливістю зворотнього зв'язку; 8.5 - визначити структуру внутрішньої системи забезпечення якості в УжНУ та встановити рівні відповідальності та повноваження; 8.6 - систематизувати результати проходження акредитаційних експертиз і супроводжувати інформаційною довідкою про сутність, прийняття і стан виконання наданих рекомендацій.

Рівень відповідності Критерію 8.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

УжНУ дотримується визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Здобувачі регулярно залучаються до перегляду ОП через опитування та мають можливість надавати власні пропозиції. Роботодавці залучені до перегляду ОП безпосередньо шляхом участі в робочих групах і через надання рецензій та відгуків. ЗВО має централізовану процедуру моніторингу кар'єрного шляху випускників та отримання зворотного зв'язку. Внутрішня система якості системно моніторить виявлені процедурами внутрішньої та зовнішньої експертизи недоліки та надає рекомендації для покращення освітнього процесу. Культура якості освітнього процесу сформована. ЕГ констатує загалом відповідність діяльності ЗВО вимогам підкритеріїв 8.1 - 8.7. Разом з тим визначені слабкі сторони та надані рекомендації дозволяють сформулювати висновок щодо відповідності даного критерію рівню "В". Запланована траєкторія вдосконалення є досяжною та адекватною.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час проведення акредитаційної експертизи, ЕГ було встановлено, що нормативні документи, які врегульовують права та обов'язки учасників процесу розміщені у вільному доступі на офіційному сайті ДВНЗ «УжНУ» в розділі «Інфо-центр» і складають наступний перелік: Статут ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9268>), «Положення про організацію освітнього процесу і ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>), Положення про практику студентів ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11775>), «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію в ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11070>), «Положення про академічну доброчесність в ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>), «Положення про академічну мобільність студентів ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/8324>), «Положення про навчання студентів за індивідуальним графіком у ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20152>). Інформація наявна в повному обсязі, але не структурована на сайті Університету, що ускладнює її пошук.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект ОП «Екологія» («Екологія та охорона навколишнього середовища») опублікований на сайті УжНУ у розділі «Інфо-центр». Під час проведення акредитаційної експертизи, ЕГ було з'ясовано, що зауваження та пропозиції здобувачів та НПП враховуються. Зокрема, це відбувається шляхом функціонування в Університеті «агентів впливу» з числа здобувачів. Проект ОП «Екологія» («Екологія та охорона навколишнього середовища») опублікований на сайті УжНУ у розділі «Інфо-центр». Під час проведення акредитаційної експертизи, ЕГ було з'ясовано, що зауваження та пропозиції здобувачів та НПП враховуються. Зокрема, це відбувається шляхом функціонування в Університеті «агентів впливу» з числа здобувачів.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Інформація про ОП «ЕОНС» опублікована на офіційному сайті Університету в розділі «Інфо-центр». Рекомендовано опублікувати робочі навчальні програми чи анотації навчальних компонентів у розрізі інформації, доступної на офіційному сайті Університету з розділу «Абітурієнту» для збільшення обсягу інформації, доступної для потенційних вступників, щоб вони могли зробити обміркований вибір стосовно вступу на освітню програму, а також для роботодавців, щоб ознайомитися з метою та змістом підготовки здобувачів за даною ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильних сторін та позитивних практик не виявлено.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

До слабких сторін варто віднести відсутність на сайті університету узагальненої інформації щодо пропозицій і рекомендацій усіх стейкхолдерів (лише рецензії), а також відсутності розширеної інформації про освітні компоненти, доступної з розділу сайту УжНУ "Абітурієнту". ЕГ рекомендовано впровадження системи регулярного оновлення інформації на офіційному веб-сайті університету щодо пропозицій та рекомендацій всіх стейкхолдерів з удосконалення ОП та результати їх урахування, а також забезпечити доступ до інформації про освітні компоненти у розділі "Абітурієнту".

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЕГ переконалася, що УжНУ публічно висвітлює інформацію для всіх учасників освітнього процесу (на вебсайті, соціальних мережах, в приміщеннях університету). ЕГ констатує загалом відповідність діяльності ЗВО вимогам підкритеріїв 9.1 - 9.3. Разом з тим визначені умовно слабкі сторони та надані рекомендації дозволяють сформулювати висновок щодо відповідності критерію 9 рівню "В". Запланована траєкторія вдосконалення є досяжною та адекватною.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B

Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросовісність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Бахарєв Володимир Сергійович

Члени експертної групи

Лисиця Андрій Валерійович

Слюсарчук Дарія Олегівна